

## Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

|                             |                           |                       |       |                               |                         |
|-----------------------------|---------------------------|-----------------------|-------|-------------------------------|-------------------------|
| <b>Ступінь вищої освіти</b> | Фаховий молодший бакалавр | <b>Форма навчання</b> | Денна | <b>Навчальний рік/семестр</b> | 2024/2025<br>семестр :5 |
|-----------------------------|---------------------------|-----------------------|-------|-------------------------------|-------------------------|

### СИЛАБУС

|                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Назва навчальної дисципліни</b>                                                                                                                          | <b>Правові основи соціальної роботи</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Циклова комісія</b>                                                                                                                                      | <b>Фаховий коледж Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Освітня програма</b>                                                                                                                                     | Соціальна робота                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)</b>                                              | <p>Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова</p> <p>Кількість кредитів: 4</p> <p>Лекції: 30</p> <p>Семінарські/практичні заняття: 30</p> <p>Лабораторні заняття: /-</p> <p>Самостійна робота: 60</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)</b> | <p>Форкош-Кордонець Габрієлла Олександрівна</p> <p>викладач</p> <p><a href="mailto:farkas.kordonec.gabriella@kmf.org.ua">farkas.kordonec.gabriella@kmf.org.ua</a></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Пререквізити навчальної дисципліни</b>                                                                                                                   | Основи права, Основи соціальної роботи                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни</b>                                       | <p><b>Метою</b> викладання навчальної дисципліни «Правові основи соціальної роботи» є вивчення здобувачами початкового (молодшого бакалаврського) рівня вищої освіти законодавчої та нормативно-правової бази соціальної роботи, яка визначає правовий статус соціально-вразливих верств населення (діти, особи похилого віку, бездомні, особи з інвалідністю, безробітні, особи, звільнені з місць позбавлення волі) і спрямована на надання їм соціального захисту шляхом встановлення державних гарантій соціальної підтримки, виплати матеріальної допомоги, пенсій та</p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>соціального обслуговування. Основними завданнями вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• проаналізувати стан законодавства в сфері соціальної роботи.</li> <li>• ознайомити з міжнародними і національними законодавчими і нормативноправовими документами, законами, підзаконними актами, що відносяться до різних галузей права і можуть бути застосовані соціальним працівником в межах його компетенції.</li> <li>• визначити категорії громадян, яким відповідно до чинного законодавства надається соціальна допомога і соціальне обслуговування.</li> <li>• надати уявлення про систему соціального захисту населення в Україні.</li> <li>• роз'яснити функції соціальних установ, що спрямовані на соціальний захист та реабілітацію громадян, які потребують соціальної допомоги.</li> <li>• вміння самостійно робити узагальнюючі висновки щодо результатів своєї діяльності у сфері захисту прав дитини;</li> <li>• вміння встановити на основі часткових способів загальні способи вирішення питань захисту дитини та її прав;</li> <li>• вміння бачити і знаходити нестандартні способи вирішення завдань із захисту дитини та її прав;</li> <li>• вміння оцінити, чи підходить загальновідоме до конкретних умов;</li> <li>• вміння прогнозувати та передбачати наслідки своєї діяльності.</li> </ul> <p><b>Компетентності:</b></p> <p><b>Загальні компетентності:</b></p> <p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p><b>Спеціальні (фахові) компетентності:</b></p> <p>СК 2. Здатність використовувати на практиці знання нормативно-правових актів соціальної роботи і соціального забезпечення.</p> |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                    | <p>СК 3. Здатність вести документацію під час виявлення потенційних отримувачів соціальних послуг.</p> <p>СК 12. Здатність дотримуватися етики професійного спілкування і стандартів соціальної роботи.</p> <p><b>Програмні результати навчання:</b></p> <p>РН 1. Здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації для розв'язання професійних завдань.</p> <p>РН 5. Застосовувати етичні принципи і стандарти соціальної роботи у професійній діяльності.</p> <p>РН 7. Застосовувати на практиці нормативно-правові акти з питань надання соціальних послуг.</p> <p>РН 8. Вести документацію з організації соціального обслуговування та допомоги, обліку та звітності.</p> <p>РН 13. Визначати зміст і види співпраці з представниками різних професій, груп, громад у професійній діяльності.</p> <p><b>Тематика дисципліни</b></p> <p>Міжнародні правові джерела соціальної роботи. Національні правові джерела соціальної роботи. Система соціального захисту населення в Україні. Соціальні послуги як правова форма здійснення соціальної роботи. Соціально-правовий захист сімей. Соціальний захист безробітних. Правові основи захисту прав мігрантів. Пенсійна система України. Державні і професійні організації у соціальній роботі: проблема забезпечення основних державних соціальних прав і гарантій. Соціальне забезпечення різних категорій клієнтів як проблема соціальної роботи. Державний стандарт соціального обслуговування. Правовий статус дитини відповідно до міжнародного та українського законодавства. Реалізація державної політики соціального захисту осіб з інвалідністю в нормативно-правових документах. Правовий аспект регулювання призначення державних допомог сім'ям з дітьми. Правові основи соціального обслуговування бездомних осіб. Нормативно-правове регулювання діяльності соціального працівника у закладах соціальної інфраструктури. Практичний аспект соціального обслуговування як проблема правового поля соціальної роботи. Етичний кодекс соціального працівника у системі нормативно-правових актів у галузі соціальної роботи. Соціальне страхування: історія і теорія. Соціальна підтримка та захист сім'ї. Державні форми піклування про людей похилого віку. Застосування позитивної лексики щодо осіб з обмеженими можливостями як проблема соціальної роботи. Державна підтримка бездомних осіб в Україні. ВІЛ інфіковані та хворі на СНІД як категорія клієнтів соціальної роботи. Законодавче забезпечення організації соціальної роботи закордоном.</p> |
| <p><b>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</b></p> | <p>Оцінювання здійснюється в системі поточного, тематичного контролю знань.</p> <p>Поточне оцінювання студентів з основ права проводиться безпосередньо під час навчальних занять або за результатами виконання домашніх завдань, усних відповідей, письмових робіт тощо.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

|                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                 | <p>Тематичному оцінюванню підлягають основні результати вивчення теми (розділу). Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування студентами матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (самостійних, контрольних робіт) та навчальної активності студентів.</p> <p>Види контролю:</p> <p>поточне опитування та поточні письмові роботи;<br/>тематичні контрольні роботи;<br/>виконання та захист самостійних робіт.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)</b> | <p>Відповіді на практичних заняттях – 30 балів (максимум).<br/>Самостійна робота студента (підготовка доповідей і презентацій, письмовий аналіз творів, індивідуальні письмові роботи, опрацювання наукової літератури) – 20 балів.<br/>Тематична контрольна робота – 50 балів.<br/>Разом: 100 балів<br/>Екзамен (допуск у разі наявності 35 балів) – максимум 100 балів<br/>Технічне забезпечення: Classroom дисципліни</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</b>                                     | <p style="text-align: center;"><b>Рекомендована література</b><br/><b>Основна</b><br/><b>Законодавчі акти</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – ст. 141.</li> <li>2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40. – ст. 356.</li> <li>3. Кримінальний кодекс України від 05 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - №25-26. – ст.131.</li> <li>4. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21-22. – ст. 205.</li> <li>5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. - №51. – ст. 1122.</li> <li>6. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року №4651-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013. - №9-10, №11-12, №13. – ст.88.</li> <li>7. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40. – ст. 492.</li> <li>8. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 липня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 35-36, № 37. – ст.446.</li> <li>9. Закон України «Про охорону дитинства» від 26 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради. – 2001. - № 30. – ст. 42.</li> </ol> |

10. Закон України «Про попередження насильства в сім'ї» від 15 січня 2001 р. // Відомості Верховної Ради. – 2002. - №

10. – ст. 70. 11. Закон України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» від 08 липня 2011 р. // Відомості Верховної Ради. – 2012. - №16. – ст.146.

12. Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» від 21 червня 2001 р. // Відомості Верховної Ради. – 2001. – № 42. – ст. 213. 13. Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» від 05 лютого 1993 // Відомості Верховної Ради. – 1993. – № 16. – ст. 167.

14. Закон України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» від 17.13.01.2005 // Відомості Верховної Ради. – 2005. – № 6. – ст.147.

15. Закон України «Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей» від 02 червня 2005. // Відомості Верховної Ради. – 2005. – № 26. – ст.354. 16. Закон України «Про молодіжні та дитячі громадські організації» від 01.12.1998 р. // Відомості Верховної Ради. – 1999. – №1. – ст.2.

17. Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації» від 23.04.1991 р. // Відомості Верховної Ради. – 1991. – №25. – ст. 283.

18. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» від 21 березня 1991 р. – Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 21. – ст.252.

19. Закон України «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам» від 16 листопада 2000 р. // Відомості Верховної Ради – 2001. – № 1. – ст. 2.

20. Закон України «Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей» від 02 червня 2005. // Відомості Верховної Ради. – 2005. – № 26. – ст.354. 21. Закон України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» від 21 листопада 1992 р. // Відомості Верховної Ради. – 1993. – №5. Базова

#### Підручники

1. Основи соціально-правового захисту особистості : навчальний посібник / уклад. Г. В. Бондаренко. – 2-е вид., переробл. та доповн. – Умань: ПП Жовтий, 2011. – 108 с.;

2. Капська, А. Й. Соціальна робота : навч. посібник / А. Й. Капська. – К. : Слово, 2011. – 400 с.;

3. Ковчина І. Основи соціально-правового захисту особистості [Текст] : навч.- метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл.

спец. "соціальний педагог" / [І. М. Ковчина] ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. - 296 с.

#### Допоміжна

1. Ковчина І. М. Актуальні проблеми соціально-правового захисту населення [Текст] : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. спеціалізації "Соціально-правовий захист населення" / І. М. Ковчина, М. В. Черненко, І. Ю. Радчук ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. - 115 с.

2. Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності соціальний педагог / за заг. ред. докт. філос. наук, проф. А. О. Ярошенко. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – 297 с.

3. Карпачова Н.І Стан дотримання та захисту прав дитини в Україні: Спеціальна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. До 20-річчя ратифікації Україною Конвенції ООН про права дитини. – К., 2010. – 230 с.

4. Бурак В. Я. Питання самозахисту трудових прав і законних інтересів працівників у проекті Трудового кодексу./ В.Я. Бурак// Соціальне право України: науковий збірник / Чернігівський державний технологічний університет. Українська асоціація фахівців трудового права. – Чернігів.: Чернігівський державний технологічний університет, 2013. - №4 – С. 72-82.

5. Правове регулювання соціального обслуговування населення в сучасних умовах: проблеми теорії та практики: монографія / В.О. Гончаров, С.М. Прилипко, Л.П. Шумна, О.М. Ярошенко; За наук. ред. проф. Ярошенка О.М. – Харків: Юрайт, 2012. – 312 с.